

Pomahač, Richard et al. Veřejná správa

1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, 355 s. ISBN 978-80-7400-447-6

Jiří Venclíček*

Publikace *Veřejná správa* vydaná začátkem roku 2013 je spoluautorským dílem kolektivu autorů předstávaného doktorem Robertem Baťou, Jakubem Handrlícou, Davidem Špačkem v čele s profesorem Richardem Pomahačem. Publikace přistupuje ke zkoumání veřejné správy z historického, právního a správněvědního pohledu. Na některých místech publikace se vyskytuje jak oborový přístup, také přístup nazvaný jako transdisciplinární. Autoři uvádějí, že předmětná publikace má za úkol vyplnit prázdnou mezeru v současné české odborné literatuře. Je skutečností, že nalézt knihu obdobného zaměření a metody zpracování je velmi obtížné.

Publikace je psána vysoce odborným stylem, a přestože čtenáře uvádí do řady souvislostí, tak vyžaduje určitou míru předchozí znalosti správní vědy a veřejné správy. Z tohoto důvodu zřejmě není určena laikům, ale jak uvádějí autoři, široké odborné veřejnosti a studentům veřejné správy. Naznačeným skupinám čtenářů nabízí publikace hlubší a současně širší pohled do souvislostí správní vědy a veřejné správy, společně s neméně zajímavými úvahami autorů. Díky kombinaci uvedených faktorů vznikla publikace, která vytváří ne-

všední pohled na veřejnou správu a obohacuje čtenáře o informace nadstátního a nadčasového charakteru.

Obsahem publikace je sedm kapitol, které jsou členěny do dalších podkapitol oddílů a výjimečně také pododdílů v přehledné struktuře.

První kapitola nabízí historický pohled na vývoj veřejné správy a střetávání názorových proudů od dob staré Egyptské říše až po současnost. Největší prostor je při tom věnován právě těm tématům veřejné správy, které jsou spojeny s existencí moderního státu, vzájemným vymezením veřejné správy a politického rozhodování nebo s racionalitou veřejného sektoru, které vyústí k názorovým proudům jako je *New public management*, či *New public governance*. Uvedené otázky jsou přitom nastíněny ve vzájemných souvislostech a místy hluboce teoretický text je doplňován praktickými příklady. Autoři se následně zabývají reformovatelností veřejné správy a k tomuto účelu mapují vývoj reformy české veřejné správy od roku 1990.

Druhá kapitola, nazvaná „eroze hierarchické struktury státní správy“ nejprve nabízí obecný pohled na organizaci veřejné správy. Autoři na tomto místě vyjadřují jistou skepsi vůči teorii obecně přijímanému formálnímu vymezení veřejné správy. Nutno všem dodat, že tato vymezení bývají obvykle činěna s určitou výhradou vůči své „úplnosti“. Autoři se dále zabývají vlá-

* Mgr. Jiří Venclíček, student doktorského studia Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno, e-mail: 252595@mail.muni.cz.

dou z hlediska politických a správních odlišností a také z hlediska výstavbových principů. Ústřední orgány státní správy jsou pojaty v historickém kontextu a dále také z hlediska kompetenčního zákona. V další části kapitoly je pojednáno o organizaci veřejné správy, respektive hierarchické podřízenosti některých státních orgánů z hlediska ekonomických teorií a zejména teorie tzv. public choice, což je dále podrobněji rozebráno na příkladu nezávislosti centrálních bank. Pojmová přípustnost nezávislosti je dále ústředním tématem při zkoumání tzv. nezávislých správních orgánů. Poslední část druhé kapitoly je věnována integritě organizačních struktur, zejména „odstátnění veřejné správy“, principu subsidiarity, popřípadě koordinačním organizačním vztahům apod.

Třetí kapitola je nazvána „informační struktury a modelování informačních struktur ve veřejné správě“ a je orientována na praktickou stránku veřejné správy. Autoři teoreticky ale také na modelových příkladech vysvětlují, v čem může spočívat význam informací pro veřejnou správu. S tím také souvisí problematika zdroje dat a jejich použití, popřípadě uplatnění a práce se stanovenými indikátory. Část, která se zabývá modely pro práci s informacemi, se jeví poměrně komplikovaná a zřejmě ji ocení zejména odborníci z praxe veřejné správy. V neposlední řadě nastiňuje uvedená kapitola význam opačného proudění informací, tedy komunikace s veřejností.

Čtvrtá kapitola je věnována problematice veřejné správy z právního pohledu. V tomto smyslu je také nastíněno historické srovnání veřejné správy. Zajímavé je vymezení obecného správního práva na tzv. právo správy, právo ve správě a právo kontroly správy, v jejichž kontradiktornosti spatřují autoři výrazný výchozí problém. Jednotlivé instituty obecného správního práva

jsou následně zpracovány vlastním osobitým způsobem, často s určitými výhradami proti obecně přijatým vymezením. Velmi prospěšné je také zařazení části o evropském správním právu.

Pátá kapitola je věnována stále aktuálnímu problému státní služby. Na teoretické a historické vymezení modelů státní služby navazuje pojednání o české státní službě, zejména pak s ohledem na peripetie, kterými si již tato problematika prošla v českém legislativním prostředí.

V šesté kapitole se publikace v nemalé míře zabývá problematikou elektronické veřejné správy. Lze zde nalézt nezbytné vymezení elektronických služeb ve veřejné správě a analýzu jejich bariér. Část věnovaná trendům v elektronizaci ve veřejné správě v Evropské unii a v členských státech představuje zajímavé pojednání, které je v souvislosti s konkrétními oblastmi uplatnění jistě inspirativní. Na tuto část navazuje elektronizace veřejné správy v České republice a její dosavadní vývoj.

Poslední, sedmá, kapitola je zaměřena na hodnocení a kvalitu ve veřejné správě. Významnou součástí této problematiky obsahuje uplatnění odpovědnosti jako významného fenoménu. Neméně významnou je také oblast hodnocení a řízení kvality ve veřejné správě, což je v publikaci doplněno rozborem některých využitelných nástrojů, jako je např. balance scorecard, benchmarking, místní agenda 21 apod.

Publikace Veřejná správa tedy ve svém souhrnu nepředstavuje klasickou učebnici veřejné správy. Spíše než to se jedná o publikaci, která poskytuje prostor pro jiný pohled na veřejnou správu a vlastní zamyšlení autorů.